

h346

19.099

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 97 (2961) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 május 1

Hitler-Mussolini találkozó volt Salzburgban

A megbeszélésen a két külügyminiszter és vezérkari főnök is résztvett

Salzburgból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti:

Hivatalosan jelentik hogy a Führer és a Duce április 29-én és 30-án találkozott Salzburgban. A két kormányfő megbeszéléseit a két nép és vezetői szoros barátságának és megbonthatatlan fegyverbarátságának szelleme hatotta át. A megbeszéléseken megállapították, hogy a két szövetséges felfogás tökéletesen fedi egymást a tengelyhatalmak elsőprő győzelmei által teremtett helyzet és a két nemzet további hadviselése tekintetében, politikai és katonai téren egyaránt. A tárgyaláson ismét kifejezésre jutott Németország, Olaszország és szövetségeseinek az a szilárd elhatározása, hogy a végső győzelmet biztosítsák minden rendelkezésre álló hatalmi eszközzel. A politikai megbeszéléseken résztvett Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter és Ciano olasz királyi külügyminiszter. A tengely két külügyminiszterének találkozója alkalmas szolgált arra, hogy megbeszéljék egymással az időszerű külpolitikai kérdéseket. A megbeszéléseken német részről Keitel vezértábornagy, a véderő főparancsnokságának főnöke, olasz részről Cavallero vezérrezdes, az olasz hadsereg vezérkari főnöke vett részt. Mackensen római német nagykövet és Dino Alfieri berlini olasz nagykövet ugyancsak résztvett a találkozón

olasz királyi külügyminiszter és Cavallero vezérrezdes, az olasz királyi vezérkar főnöke, valamint több katonai és politikai munkatársa kíséretében. A Führer üdvözölte a Ducet a pályaudvaron. A fogadásnál megjelent Ribbentrop birodalmi külügyminiszter és Ciano gróf olasz királyi külügyminiszter is. A Führer és Duce találkozásának első napja szükkörű vacsorával fejeződött be. Április 30-án Keitel vezértábornagy a Ducet a Führerrel folytatandó katonai megbeszélésekre kísérte. Ugyanakkor Ribbentrop és Ciano külügyminiszterek folytatták politikai megbeszéléseiket, melyeken jelen volt Don Alfieri berlini olasz nagykövet és Mackensen római német nagykövet is. Délután a Führer és a Duce korábbi találkozásának összefoglaló politikai és katonai megbeszéléseivel fejeződött be a tanácskozás.

Salzburgból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint kiegészítésül közlik, a Duce és a Führer találkozója Salzburg közelében a birodalmi

kormány egyik vendégházában folyt le. A Duce április 29-én délelőtt érkezett meg a megbeszélés helyének közelében fekvő pályaudvarra, gróf Ciano

Felrobbant egy nagy belga vegyipari gyár 250 halálos áldozata van a szerencsétlenségnek

Brüsszelsből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A belgiumi Limburg tartományban a tessenderlooi vegyi ipari gyár felrobbant. A belügyminiszter hivatalos jelentése szerint eddig 200-nál több a halottak és ezernél több a sebesültek száma. 300 sebesültet kórházban ápolnak. Azonnal a szerencsétlenség után a német katonaság kezdte meg a mentést. Belgium és Északfranciaország katonai közgazgatásának vezetője odautazott, hogy a belgiumi vezetőkkel meggyorsítsa a mentési munkálatokat.

Brüsszelsből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A belga belügyminisztérium a következő részleteket közli a tessenderlooi szerencsétlenségről:

Mint már közöltük, szerdán 11 óra 30 perckor hatalmas robbanás megsemmisítette a tessenderlooi kémiai üzemet. A gyárüzem kizárólag a belga gazdasági élet számára állított elő különböző fajta műtrágyát és mosószereket. A robbanás pusztító hatása több száz méteres körzetre terjedt ki. Az ipartelep közelében egy technikus iskola beomlott részben a robbanás okozta rázkódás következtében. Tessenderloo telefonközpontja üzemképtelenné vált. Igen sok ház részben elpusztult, részben súlyosan megromlott. Mivel a robbanás olyan időben történt, amikor az üzemben teljes erővel folyt a munka és az iekolák

tele voltak, az áldozatok száma igen nagy. A német véderő egységei és kampenlandi szénbányavidék különleges mentőosztagai azonnal megkezdtek a mentési munkálatokat. A mentési munkálatok még folyamatban vannak. A belga hatóságok a téli segélymozgalom és a Vöröskereszt szoros együttműködve uegtettek minden intézkedést a

robbanás által érintett családok haláldektalan megsegítésére. Megkezdtek az élelmiszerek és ruhaneműek ezétoztását. Megindult a vizsgálat a szerencsétlenség okának megállapítására. Eddig a szerencsétlenség okát még nem sikerült tisztázni. A legújabb jelentés szerint a robbanás halálos áldozatainak száma 250-re emelkedett.

Mandalay bekerítésével összeomlott a kínai keleti harctér

Berlinből jelentik: Mandalay városát keletről és északkeletről bekerítették. A kínai keleti harctér összeomlása ezzel valósággá vált.

A Domei-iroda tudósítója azt jelenti, hogy Mandalayban szerdán és csütörtökön újabb zavargások voltak, főként amiatt, mert az angol főparancsnokság nem volt hajlandó nyílt városnak nyilvánítani Mandalayt. Jellemző az angolok idegességére, hogy a tüntető tömeg közé lóttak. A Burma Times a mandalay-i vérfürdőt az angolok utolsó ajánlékának nevezi, amelyet a város burmai lakossága kapott.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Londoni jelentés szerint az angol sajtó nagy borúlátás-

sal figyeli a burmai helyzetet. A lapok kezdik előkészíteni a közvéleményt Burma kiürítésére.

A Popolo di Roma idézi azokat a csungkingi és angol lapvéleményeket, amelyek szerint félős, hogy a japánok az elkövetkezendő hetekben megszállják egész Burmát és ezzel elvágják a kínaiak összeköttetését az angolokkal.

Vitéz Horthy István bevonult katonai szolgálatra

Budapestről jelentik: (MTI) Vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes május 1-én Szolnokra, a vadászrepülőknél teljesítendő tényleges katonai szolgálatra bevonult.

Szent László éve

II.*

Nemzeti egység a magyar kereszténység útján

Korábbi írásomban szoltottam arról, hogy a Szent László-hét hármás jubileumi évfordulója mögött ott sűgárik még egy negyedik történelmi esemény emléke is, a szabolcsi 1092-ik évi országos zsinaté, mely az akkori egyházi és világi társadalom belső életvitelének az első önkormányzati megszabásaként tünik elénk. A papság életrendjének, a hívők és a papság közötti viszonynak, a templomok körüli népi összetartásnak a szabályozásával foglalkozott ez a zsinat, hogy így az akkori keresztény magyarságnak mintegy a belső békerendjét körvonalazza. Vitézi harcok folytak kelet és nyugat felé, hogy az országhatárok szilárd kialakulását biztosítsák, azonban e harcos készenlét mögött az egyház vezetése mellett folyt a letelepítések, az állandó otthonhoz való kapcsolódások, a békés foglalkozásokban való megszokások folyamata is, mely Szent László idejéig már magyarságból való nemzedéket képzett ki a kereszténység életgyakorlatában. Ebből az új magyar nemzedékből került ki nemcsak a harcosok rendje, hanem a papság is, meg mindazok a vezető rétegek, melyek a békés együttélés rendjét irányították és működésben tartották. A keresztény társadalmisításnak ez a magyar vezetés alá jutása az, ami a szabolcsi zsinatban kifejezést kapott.

Természetes, hogy nemcsak jövőre szóló parancsolások vannak benne, hanem annak az összegezése is, ami addig a Szent István óta egymásra következő három nemzedékben megfontolással, tapasztalattal, gyakorlati átéléssé érlelődött. Nemcsak a vezető rétegeknek, hanem az egész átpolgárosuló, átkeresztényesedő magyar népnek új életvitelre támadt a három nemzedék alatt, s ez a szinte századosá öregbedett közelmúlt is benne volt a zsinati rendelkezésben. A jövő irányítása immár a saját multból fakadt öntudattal történt. Ennek a — hogy úgymondjuk — belső békemunkának további társadalmi fejlődéseként következett a falusi életnek, a templomok körüli otthonképződésnek az állapota, s így az a gazdaságtársadalmi átalakulás is, hogy a magyar harcos nép a maga besenyő, kún és jász hadifogoly-sokaságával együtt a földhöz kötött letelepedéseket kezdte megszokni, s a nomád kószalásokból a földművelés felé terelődött. Már a Szent László követő Könyves Kálmán király alatt az okiratok az eke-munka egységmértékével említik a földadományok kiterjedését. Tehát Kálmán király idejéig már kiképződött az ekemunka

* Az I cikk a Magyar Lapok április 26-iki számában.

Ajándékot Meintől!

szerinti értébecslés, s vele magának az éknek a megbecsülése.

Még ott borong a Szent László-hét jubilaris évfordulói mögött egy zord és megrendítő pusztulásnak is a jubileuma: az 1241-ik évi tatárjárás. Ez az országulás végleges megsemmisüléssé válhatott volna. De csodálattal látjuk, hogy mégis fölemelkedés, új honalapítás tudott lenni belőle. A dalmát partokra menekült IV. Béla királyunk a következő évben hazatérhetett, s ez az 1242-ik év is most hetészáz éves jubileumként tűnhetik föl nekünk: a második honalapítás jubileumaként. A magyar föld szétbujdosottjai előjöttek rejtekeikből, Rogerius nagyváradi kanonok siralmas énekben írta meg a nagy pusztulás jelenetét, de a hazatért magyarok nem adták át magukat a kétségbeesett csüggedésnek, hanem megkezdtek a romkon az újraépítkezést, a várak és városok emelését, a vármegyei önkormányzatok ellenállóképességbelemélyedését a földhöz való odaszervezkedésbe. A városiasítás végett idegen földről való iparos népek bevándorlását is előmozdították, a kunokkal való lelki megegyezés is lehetővé tette a magyar alföld izmosabb és földszertőbb benépesítését, s rá ötven évre, megint két nemzedéknyi idő elteltével, 1292-ben valami újabb egységű magyar nép ünneplhetette az országát egykori legendás hős védőjének, a „nagy és kegyes” László királynak szentté avatását. Ez a szentté avatás is mintegy jelképezi, hogy a második honalapítás nemzedékei s Szent László idejéből keresztény hősiesség erejével, annak a hagyományával teltek el, mikor a tatárjárás miatti kétségbeesésből felocsudtak.

Jöttek a fényes korszakok, köztük a Nagy Lajosé, ki a Szent László király sírjához való zárandoklással fejezte ki, hogy ő is e szent elődje idejében létrejött keresztény magyar hősi szellem erejében akar bízni. Ennek a zárandoklásnak is jubileumát üljük most, mintegy arra emlékezvén, hogy a keresztény magyar hősiességben való bizalom több, mint valami hivalkodás és elbizakodottság. Országtartó és országszervező erkölcsi erő van benne. Jött a másik fényes korszak is, a Hunyadiaké és a Mátyás királyé. Az is mind a keresztény magyar hősiesség tündöklése volt, de már Mátyás király alatt a tulbizássá fejlődve, aminek meg is volt a büntetése Mohácsban, s aztán az 1541-ben, mikor a török ráterhelődés háromfelé szakította a magyarok országát. Ez is borongós jubileumi emlékeket idézhet föl bennünk, hiszen ennek is tavaly volt a négyszázéves évfordulója. Százötven évig tartott a szétdarabolás, az ország közepét fekdte meg végzetesen a török rabság, amiből való felszabadulásban már nem a mi hősi egységünk volt a főtényező, hanem a keresztény Európa segítsége. Ennek is 250 éves jubileumát üljük most, s ennek is

megvannak a maga nagy tanulságú intelmei.

Ezekből a nagy tanulságokból való, hogy a török idők alatt a magyar alföldön irtózatoss pusztulása volt a magyar népnek, de egyúttal valami népi önrendelkezés is képződött, s abból verődött össze az alföldi földműves városok mélyseges összetartása. Az, amelyik színes és hangos harcok nélkül, de a kereszténység alázatos helytállásával és hithűségével tudta az egyszerű népet, a föld népét minden világhatalmu nyomás alatt is megőrizni és átmenteni a 250 év előtti felszabadulás idejére. Kisérteties hasonlóságok vannak ebben az átmenkvésben a mostani felszabadulásunk tényével. De a legfőbb az, hogy ami keresztény magyar hősiesség először megalapozódott Szent László idejében s nagyhivatása európai néppé tette a magyarságot, az szétcsontkítva, pusztításoknak kitéve is erkölcsi erő és beidegzés tudott maradni a csonka és szétzilált magyar népdarabokban. Lett a külső megjelenésű, a zajos harci, a büszke megnyilvánulású hősiesség helyett egy másik hősiesség is: a szerénynek, névtelennek, a szétüzöttnek menekvésére és elrejtőzésre kényszerített hősiessége. Olyan, amelyik idegen népekbe is a jószág és együttérzés megilletődését keltette fel sorsunk iránt.

Miért lett annyi idegen eredetű be-költözött szívből-lelékből magyarrá? Az mind-mind ennek a sorsbeli együttérzésnek a következménye. Szent László korabeli örökség. A török időkbeli való felszabadulásunk után alig maradtunk másfélmilliónyi lélekszámú néppel. Ebben a szétszórtságba belenyomultak a nyugatról, keletről, délről, s még északról is ránkirányított feltöltések. Idegen érzésű és idegen akarású beeklések, amik végzetesen megbontották az egykori sokmillió magyar népi organizmust. Mégis a mostani újabb felszabadulásunk idején már 6-7-szeres számú nőtt fel a névtelen küzdelmekben átverzett magyarság, 6-7-szeresre a török uralomból való felszabadulásunk utáni számhoz képest. Kétségtelen, hogy a saját ősi vérbeli örökségének a szaporodása is benne van ebben a növekvő számban, de az is kétségtelen, hogy idegen vérségű hozzájárulás is adta ezt a növekvést. Valahogy úgy, mint ahogy a Szent László, a V. Béla, a Nagy Lajos és a Mátyás korabeli betelepülések is előbb sorsközösségek voltak, aztán lélekközösségekbe, vérközösségekbe is tudtak válni. Csodálatos, hogy éppen a töröktől való felszabadulás után sorozatos elnyomásokban volt részünk évtizedek hosszág, megismétlődő újakezdekkel, vagy kevés szünetközök utáni újrafolytatással, s mégis éppen erre a folytonos hullámzású elnyomási időszakokra esik legtömegesebb arányban a sorsközösségi gyarapodá-

Toinay Klári, Páger Antal, Szilassy László
A nőnek mindig sikerül
Mickey Mouse. hirdó az APOLLO-ban

Belvárosi

Az ötös számú órház
Bulla Elma, Jávor Pál, Bihary József, Hajmássy Miklós.

Páger Antal parádés alakítása

BORS ISTVÁN a CASINOBAN
Előadások kezdete minden nap: 3, 5, 8, 10 órakor.
Az első előadás mérsékelt helyáru.

sunk. Nem hatalom diktálta ezt a beolvadást; hiszen a világi hatalomban éppen nekünk volt a legkevesebb részünk. A beolvadást a névtelen hősiesség vonzása hozta; ismét mondjuk: Szent László korabeli örökség.

De ennek történelmi logikából folyó követelményei vannak a mai magyarsággal szemben. Az, hogy faji képlete több, mint amennyit csupán a vérközösségi fajtság adhat. A vérközösség mindenestre alap a magyar társadalom összetételében; de erre az alapra sorsbeli, lélekbéli, érzébeli azonosulások is épültek. Nemcsak épültek, de szervezeti közösséggé is váltak. Ezeket ma már szétválasztani éppúgy nem lehet, mint megtagadni. Mikor tehát Szent László éve egybesik a mai világrend önmaga felől való döntésével, mikor minékünk is ebből a döntésből ki kell vennünk a magunk részét, akkor nem szabadhatjuk ki magunkból azokat a részeket, melyekből a keresztény magyarság

hősiessége Szent László korában is, később is összegyűjtötte a maga népet és kiterjedését. Nem lehet osztályozás közöttünk, mint ahogy azt Hóman Bálint miniszterünk is mondotta a közelmúltban Székesfehérváron, — nem lehet osztályozás a magyar, magyarabb és legmagyarabb jelzőjű fokozásokkal; nem lehet szűkre szabott fajtaszemponatok szerint se kizárás az ilyen vagy olyan eredetek szerint. A keresztény magyarság az eredeteken túl, az eredetek összegezésével vált országalkotó és nemzetalkotó-fogalom. Ami ez összegezésben benne van, az mind egyenlő erkölcsi értékű magyar; mélységben és magasságban is ugyanegy. Ennek az összeségnek kell megvívnia a maga döntő küzdelmét most, a Szent László évében. Ennek kell hősiességnek, egyenlő aktivitású áldozathozónak, egymásért cselekvőnek, s testvérnek lennie úgy a harcok terén, mint otthon, a családok békéjében és szeretetében.

Több törvényjavaslat megszavazása után bizonytalan időre elnapolta üléseit a képviselőház

Budapestről jelentik: (MTI) A képviselőház pénteki ülésén Tórs Tibor alelnök elparentálta Sztanyavszky Sándort volt Ház elnököt és nyugalmabott földművelésügyi minisztert, majd napirendre áttérve, Közi-Horváth Józsefnek a közélet tisztaságát biztosító törvényjavaslattal kapcsolatos két határozati javaslat felett döntöttek. Az elsőt elvetette, a másodikat azonban, mely szerint a nyugalombavonult közalkalmazottak nem foglalhatnak el olyan állásokat, melyek kapcsolatban voltak, vannak, vagy lehetnek azzal a közhivatallal, melyben az illető nyugalmazott közhivatalnak megelőzően szolgált, elfogadta a Ház. A képviselőház ezután részleteiben is tárgyalta és bizonyos bővítéssel elfogadta az üz-

leti ároráról szóló javaslatot, majd áttért az izraelita vallásfelekezet jogi állásának szabályozásáról szóló törvényjavaslat részleteiben való megszavazására.

Tömböly Dénes előadó bejelentette, hogy a bizottság új szakaszokat vett be a törvényjavaslatba. A két új szakasz arról rendelkezik, hogy a kultuszminiszter rendelettel szabályozta az izraelita iskolaalapot és az eddig államsegélyben részesült izraelita tanítók és tanárok viszonyát. Felhatalmazást kap a vallás- és közoktatásügyi miniszter, valamint a pénzügyminiszter, hogy az izraelita hitközségeket országos járulékok fizetésére kötelezze. Új szakasz a törvényjavaslatban az is, hogy bevett és elismert vallásfelekezetéről nem lehet áttérni az izraelita hitfelekezetre. A bevett és elismert vallásfelekezeten kívül állók pedig nem léphetnek be az izraelita hitfelekezetbe. Ez a szakasz nem vonatkozik azokra, akik az 1941. évi XV-ik tc. 9-ik szakasza értelmében zsidóknak tekintendők. Ezek áttérhetnek az izraelita hitfelekezetre. Magyar állampolgárnak az izraelita hitfelekezetre való áttérése akkor sem érvényes, ha az áttérés külföldön történt.

Az előadó szavai után a képviselőház a törvényjavaslatot részleteiben is elfogadta. A Ház ezután bizonytalan időre elnapolta üléseit.

Szent László hét alkalmával, kellemesen szórakozni, jól érkezni az

„EMKE” étteremben kávéházban kerthelyiségben

Heinemann Ede
jazz zenekara

Kozák Arpád
cigányzenekara

„EMKE” szálló nagytermében

5 órai tea naponta

Ujabb 33 ezer tonnával

16 millió 859 ezer tonnára emelkedett a németek által elsülyesztett angol-amerikai hajótér

A keleti hadszíntéren sikeres támadó és rohamcsapatvállalkozásokat hajtottak végre

A burmai hadjárat rövidesen véget ér

Rómából jelentik: (MTI.) Az olasz fővárosban feltűnést keltett *Gayda* vezércikke a *Popolo d'Italia*-ban. A vezércikk a többi közt ezeket mondja: *A háború nagy eseményeinek küszöbén állunk politikai és katonai vonatkozásban egyaránt. A háborúnak ez az új szakasza egybe esik a tengelyhatalmak és a háromhatalmi csoport közötti személyes érintkezések, mélyreható eszmecserék és fontos elhatározások sorozatával. Olaszország nagyobb erővel lesz jelen a keleti arcvonalon és annak minden lehető fejleményében. Éppúgy Németország is jelen lesz a Földközi-tengeren, amely egyre inkább az európai ellenállás középpontjává válik az angol imperializmus törekvéseivel szemben.* (MTI.)

Berlinből jelentik: (MTI.) A berlini estilapok foglalkoznak az angol-amerikai hírszolgálati irodák legújabb hazugsághadjárataival. A Reuter jelentése alapján ugyanis tegnap olyan híreket terjesztettek, hogy Olaszországban állítólag belpolitikai változások vannak. A tudósító elismerte, hogy a híreket a zsidó *La Nation*-ban megjelent cikkből vette át, egy argentin tudósító értesülése alapján. A *Deutsches Allgemeine Zeitung* megjegyzi, úgy látszik *Churchillnek* a tengely elleni győzelem kivívásához már nincsen más fegyvere, mint a hazugság. (MTI.)

Meghíusult szovjet támadások Lappföldön és a Murman arcvonalon

Berlinből jelentik: (NTI.) A Führer főhadiszállásáról közlik. A véderő főparancsnoksága jelenti: A keleti arcvonal középső és északi szakaszán eredményes támadó és rohamcsapat vállalkozásokat hajtottunk végre. Sikeresen visszavertük az ellenség szörvénys támadásait.

Lappföldön és a Murman arcvonalon meghamisítottuk az ellenség ismételt támadásait, súlyos és véres veszteséget okozva a támadóknak. Észak-Afrikában az erős homokviharok miatt csak élénk kölcsönös felderítő tevékenység folyt.

A Földközi-tenger keleti részén egy német tengeralattjáró a brit utánpótlási hajózáshoz elsülyesztett egy vitorláshajót. Repülőink igen hatásosan bombázták Málta-szigetének repülőtereit.

Tengeralattjárók Észak-Amerika ke-

leti partjainál elsülyesztettek hat kereskedelmi hajót.

A német légiere tovább folytatta megtorló támadásait Nagybritannia ellen. Az április 30-ra virradó éjjel harcigépkötelékeink támadást intéztek Norwich városa ellen. A város központjában és ipari berendezéseiben nagy kiterjedésű tüzeket és robbanásokat figyeltek meg. Ellenséges repülőgépek légitámadást intéztek Párizs

külvárosai ellen. A ledobott bombák nagyobb kárt okoztak lakóházakban és áldozatokat követeltek a polgári lakosság köréből. Az észak-német partok felett egy gépet lelőttünk.

Rostockból jelentik: (NTI.) Eddigi megállapítás szerint a Rostock ellen intézett erőszakos brit támadásoknak április 29-ig 163 halottja volt. A halottak közül 29 francia hadifogoly. (MTI.)

Három hónap alatt több hajót pusztítottak el a németek, mint amennyit Anglia egy év alatt építhet

Berlinből jelentik: (NTI.) A csütörtöki hadijelentés kiegészítésül közlik: Német búvárhajóknak csütörtökön jelentett sikereivel együtt április hónapban a német haditengerészet és a légi fegyvernem 89 angol-amerikai kereskedelmi hajót sülyesztett el, összesen 594.979 tonnával. Ezzel a háboru kezdete óta elsülyesztett hajótér fogat Oroszország veszteségeinek és Japán sikereinek figyelmen kívül hagyásával 16 millió 869.932 tonnára emelkedett. Az Egyesült Államok es

Kanada partjai előtt, továbbá a Karibi-tengeren 1942 január 24 óta vagyis amióta először megjelentek ott a német búvárhajók, összesen 225 kereskedelmi hajót sülyesztettek el a tenger fenekére, együttvéve 1 millió 535.400 tonnával. Ily módon három hónapon belül sokkal nagyobb hajótérert semmisítették meg, mint amennyit Anglia egy év alatt építeni tud. (MTI.)

Rómából jelentik: A Stefani jelenti: (MTI.) Olasz és német repülőgépek az

elmúlt éjszaka folyamán Alexandria hadikikötője ellen ntéztek támadást. A bombák elpusztították a vasuti berendezéseket, a rakpartot és az arzenált. Egy úszó gát, amely arra szolgált, hogy a kikötőben lévő hajókat a tengeralattjárók támadásától megvédje, találat ért. Egy angol vadászraj is megkísérelte az olasz és német repülőket útját állni, de teljesen eredménytelenül. Több találat érte az úszódokkot is, amelyben az olasz repülőket által legutóbb harc képtelenné tett angol cirkálót javították. A kikötőnek azon a részén, ahol a pályaudvar van, nagy tüzek keletkeztek.

Jól beválnak a német kétmotoros bombázók az Anglia elleni harcban

Berlinből jelentik: (NTI.) A legújabb német kétmotoros zuhanóbombázógépek mind a Földközi-tengeren, az angol hajózáshoz elleni harcban, mind az Anglia elleni támadásban kitűnően beváltak. A nagy bombatartályok lehetővé teszik a legnehezebb bombák elhelyezését, ezenkívül elhelyezhetők a repülőgép belsejébe torpedók és aknák is. Az ágyukból és gépfegyverekből álló fegyverzetet kiegészíti a páncéltorony, amelyből nehézfegyverekkel minden irányban lehet tüzelni.

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 698. közleménye: A cirenaikai arcvonalon járőreink a homokviharok mellett is élénk felderítő tevékenységet folyt. Repülőink sikeresen támadták Tobruk kikötőjét. Német vadászok lelőttek egy repülőgépet. Erős német és olasz kötelékek ismét bombázták Málta-szigetét. Egy olasz repülőgép, amely egy hajókaravánt kísért a Földközi-tenger középső részén, visszavert három repülőgépet és az egyiket súlyosan eltalálta. Az olasz gép, amely a harc során megsérült, fedélzetén három sebesülttel visszatért támaszpontjára. (MTI.)

Nagymértékben rosszabbodott a burmai helyzet

Genfből jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az *United Press* londoni jelentése szerint a burmai helyzet az utolsó 24 órában nagymértékben rosszabbodott. Számolni kell azzal, hogy a burmai hadjárat rövidesen véget ér. A *Daily Mail* vezércikkében ezeket írja:

— Fel kell készülnünk arra, hogy Burmát teljesen elveszítjük. Burma elvesztése a szövetségesek számára a kínai emberanyag elvesztését jelentené. Kína viszont kénytelen lenne lemondani a szövetségesek hadianyagszállításáról. Ha a japánok beékelik magukat a brit és kínai csapatok közé, ennek Kína elszigetelésén kívül az lehet a következménye, hogy a brit csapatok kénytelenek lesznek visszavonulni az indiai határ felé.

A csütörtök este kiadott kínai hadijelentés közli Lashió elesét. A kínai jelentés — mint a brit hírszolgálat Csungkingből közli — azt mondja, hogy a japánok szerdán éjjelkor elérték Uj Lashió külvárosait és tüzezségi, valamint légi támogatással heves támadást intéztek a város ellen. A japán csapatok előtt erős páncélos egységek haladtak. A kínai helyőrség, tekintettel arra, hogy az ellenséges erősítések szakadatlanul érkeztek, kénytelen volt kivonulni La-

shióból újabb állásokba. A japánok továbbra is támadnak és súlyos harcok folynak.

Mi okozza a burmaiak angol-gyűlöletét?

Sanghaiból jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A *felperzselt föld politikája, a fosztogatások és a nőkkel való erőszakosságok az okai annak, hogy Burma lakossága gyűlöli az angolokat és támogatja a japánokat.*

Tokióból jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A japán hadműveletek Mindanao sziget nyugati felében tovább folynak.

Tokióból jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Japán egységek csütörtökön megszállták a Parangtól északra fekvő Malabangot.

Amszterdamból jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Csütörtökön egyik angol légikikötőbe megérkezett *Winant*, Amerikai londoni nagykövete és *Stark* tengernagy.

Észak-Írországban tovább folynak az amerikai csapatok partraszállása

Bernből jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A *Journal de Genève* munkatársa azt írja, hogy Észak-Írországban tovább folynak az amerikai csapatok partraszállítása, ami miatt Írország hivatalos tiltakozást jelentett be.

Amszterdamból jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint *Majszky* londoni szovjet nagykövet szerdán kijelentette, hogy a legközelebbi hetekben Nagybritanniának és Szovjet-országnak különösen fokozni kell háborús erőfeszítéseiket, ha — ahogyan *Majszky* magát kifejezte — gyors győzelmet akarnak biztosítani a maguk számára.

NARANCS
2 pengő kgr-ja
na a haját itt hagyja
„MIGNON“
csokoládéház, Szaniszló-utca.

Önnállósítási alaptól létesített új üzlet
Vadász, horgász, bőrdíszmű, illatszer, háztartási és játékaru szaküzlet megnyitott A n. é. közönség szives pártfogását kéri
JAKAB LÁSZLÓ Rákóczi-út 4 szám

Ünnepélyes keretek között adják át utódezedüknek a csapatzászlót a volt 4-es honvédek

József főherceg és Augustia főhercegnő jelenlétében
történik az ünnepélyes átadás

Nagyvárad. Saját tudósítónktól. A négyes honvédek Bajtársi Köre által ajándékozott zászló avatása, a nagyszabású Szent László Király hét ünnepi keretében, f. évi május hó 9. é. szombaton d. e. 12 órakor, a Szent László-téren őfensége vitéz József kir. herceg, tábornagy úr jelenlétében fog megtörténni. A zászlóanya tisztét őfensége Augustia királyi hercegnő asszony vállalta el.

A zászlóanya utódezedünknek szánt jelmondatként „Szent István Magyarországért” van aranybetűkkel kiíráva, mely megmutatja azt a irányt és szellemet, melyért az ezred úgy a békében, mint a háborúban, küzdeni hivatva van.

A zászlóátadás ünnepi rendje

A zászlószentelés részletes programja egyebekben a következő lesz:

A volt 4-esek régi laktanyájuk előtt, a Rulikovszki-úton gyülekeznek 9. óra délelőtt fél 10 órakor, ahol is megalkul a bajtársi zászlóalj Szentmiklóssy Sándor ny. őrnagy parancsnoksága alatt. Onnan a zászlóalj a felajánlott nemzetiszínű csapatzászlót a honvédek kíséretével ünnepélyesen elkíséri a zászlóavatás helyére, a Szent László-térre.

A zászlóavatás főbb mozzanatai a következők:

Az ünnep kezdetére kiadott engedély után Szent-Keresztihegyi Kratochvil Károly altábornagy a 4-es honvédek bajtársi köre nevében felajánlja a zászlót.

A társ ajándékozó testület Nagyvárad thj. város nevében Dr. Soós István polgármester ajánlja fel a zászlót.

Az így felavatott zászlót nemes primoczi Szentmiklóssy Sándor ny. őrnagy, a bajtársi kör elnöke, mint kivonult zászlós tiszt adja át utód ezrede parancsnokának Buza Kiss János ezredesnek.

Ezután esetleg a Fenséges úr mel-

latja a zászló jelentőségét.

Majd róm. kat. és ref. lelkész avatja a zászlót, mely után az ezredparancsnok buzdító beszédet intéz a legénységhez és a Himnusz után a legénység eskütétele, majd a diszmenet következik.

A nap 4-es vonatkozása része még az, hogy őfensége a zászlóavatás előtt megkoszorúzza a volt 4-es Honvédek Bajtársi Köre által mult év októberi 4-es ezrednapon leleplezett hősi emlékművet, lak-tanyájában, ahol egy tűzharcos század zenével tiszteleg a Fenséges úr előtt.

A Fenséges úr azon óhajának adott kifejezést, hogy volt honvéd 4-eseket a zászlószentelés után meglátogatja és velük elbeszélget.

Alakuló és tisztikarválasztó gyűlést tartott az Americana bihari korporációja

Május 10-én lesz a beiktatás József főherceg jelenlétében

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön fél hat órakor tartotta az Americana bihari Corporációja alakuló konvent gyűlést a Kereskedelmi leányközépiskola dísztermében.

Az alakuló gyűlést Hasznos Imre kereskedelmi leányközépiskolai igazgató, a korporáció priorja hívta össze és azon megjelent Nagyvárad katolikus férfitársadalmának színe-java. A megjelentek közül az alábbiak neveit jegyeztük fel: vitéz dr. Moldoványi István táblai elnök, Horváth Árpád miniszteri biztos, dr. Patzkó Elemér orsz. gyűlési képviselő, Bartos Ferenc prelátnok, Jakó Albert a Szt. László gimnázium igazgatója, dr. Erdélyi Géza postafőigazgató, Rozsly István városi tanácsos és még mások.

A konvent alakuló gyűlésén Hasznos Imre elnökölt. Megnyitó beszédében üdvözölte a megjelenteket, majd ismertette az Americana Nagyrendjének alkotmányát. Ezután került sor a Corporatio és a Convent tisztikarának

megválasztására, amely a következőképpen alakult.

A Corporatio tisztikara: Prior: Hasznos Imre kereskedelmi leányközépiskolai igazgató, priorissa: dr. Gyöngyössy Istvánné, subprior: dr. Patzkó Elemér orsz. gyűl. képviselő, delegátus: dr. Erdélyi Géza postafőigazgató, lelkész: dr. Hanzély Lajos püspöki titkár.

A Convent tisztikara a következők-ből áll: Titkár: Futó Aladár kereskedelmi középiskolai tanár, szertartásmester: dr. Németh Imre rendőrfogalmazó, pénztáros: dr. Dévald László ügyvéd, krónikás: Csernik József gimnáziumi tanár, electorok: Horváth Árpád miniszteri biztos és Rozsly István városi tanácsos.

A tisztikar megválasztása után megállapították a május 10-én tartandó ünnepélyes beiktatás szertartásának rendjét, amikor vitéz József királyi herceg az Americana főprotektorának jelenlétében dr. Kemenes Illés tanke-

rületi királyi főigazgató, az Americana commendátora fogja a megválasztott tisztikart beiktatni.

Az indítványok elhangzása után Hasznos Imre az alakuló gyűlést be-zárta.

Elítélt a rendőri büntető- bíróház három váradai zsidó őcskavaskereskedőt

Nagyvárad. Saját tud. A városi elsőfokú rendőri büntetőbíróház a készlet bejelentési kötelezettség meg nem felelő módon való teljesítése miatt felelősségre vonta Groszmann Ödön Deák Ferenc-utca 5. szám alatt lakó őcskavaskereskedőt, aki a bejelentőlapon a vörösréz forgácsot bronz hulladék anyagnak tüntette fel. A bíróság Groszmann ezért 300 pengő pénzbüntetésre ítélte, mely nemfizetés esetén 60 napi elzárásra változtatható át.

Ugyancsak súlyos gondatlanság miatt téves bejelentési mulasztásért a rendőri büntetőbíróház elé került Grünvald Jenő Hitler Adolf-utca 49. szám alatt lakó és Grünvald Hermann Aulich Lajos-utca 5. szám alatt lakó kereskedő, mert a lemez hulladékot bádoggal hűtőként jelentették be, ezenkívül hibásan töltötték ki a bejelentő lapot. A bíróság Grünvald Jenőt 1500 pengő, Grünvald Hermannat 1000 pengő pénzbüntetésre ítélte. A büntetések nemfizetés esetén 50—50 napi elzárásra változtathatók át. Az ítéletek még nem jogerősök.

A Hivatásszervezet felhívása. A május 3-án kezdődő Szent László heti ünnepségekre a Hivatásszervezet tagjai s bekapcsolódnak. Kérjük tagjainkat, hogy vasárnap reggel negyed 9 órakor jelenjenek meg a szervezet helyiségében, ahonnan zászló alatt vonulunk a rézünkre fenntartott helyre. Hivatásszervezet Elnöksége.

Nagyvárad városrendezési problémái

A Magyar Mérnökök Nemzeti Szövetsége nagyváradai vidéki Osztályának alakuló közgyűlésén felolvasta: **PALCSIK SÁNDOR** városi mérnök

IV.

Amint látható, nyersanyagokkal Várad környéke bőven el van látva, kellő felhasználásuk azonban a háború előtti iparpolitikai állapotok, a háború utáni megállás miatt nem került sor.

Az energiaforrásokból jelenleg is hasznosított egeresi ezénbányák terméke szolgál. Sajnos, minőségi és mennyiségi szempontból nem elégséges.

Van azonban olyan kihasználatlan energiája ennek a vidéknek, amelynek hasznosításával nemcsak a fent felsorolt nyersanyagok olcsó feldolgozása válna lehetővé, hanem amelynek létesítésével igen sok olyan ipari nyersanyagot feldolgozó telep meghonosítása válna lehetségessé, melyeknek létfeltételeit az olcsó energia szolgáltatja.

A Körös és mellékfolyói a gyéren lakott, de az országos átlagnál nagyobb csapadék mennyiséget szolgáltató hegyvidékben erednek. Mederalakulásuk körülményei olyanok, hogy vizük nagyobb műszaki nehézségek nélkül fogható fel. Megépítésükre már a békévekben megtörténtek az előkészületek s reméljük,

hogy az a nagyszabású elgondolás, melyet szeretett elnökünk, Urszinyi Pál dolgozott ki, a közeljövőben a megvalósítás útjára kerül.

Ennek hasznosítása beláthatatlan perspektívát nyitna meg, mert ha csak az Európának kevés helyén található bank-szintnak a feldolgozását itt is megindítaná, nemcsak városunknak, de országunknak ipari jelentőségét is emelné. Olcsó és elegendő energiát tehát biztosítaniunk lehet.

Fogyasztóipacként a nagyalföld, ipari nyersanyagokban és a hegyvidék mezőgazdasági nyersanyagokban szegény vidékei jelentősek és ezek kielégítése a már úgy is fejlett várad kereskedelmének további fejlődését biztosítaná.

Közlekedéstanilag Nagyvárad egy igen jelentős központ, amelyben kilenc vasúti vonal és kb. ugyanannyi közút találkozik.

Ezek: 1. Püspökladány—Budapest-i; 2. Debrecen—Nyíregyháza—Miskolc-i; 3. Érmihályfalva—Szatmárnémeti-i; 4. Székelyhid—Szilágyosomlyó-i; 5. Kolozsvár-i; 6. Belényes-i; 7. Körösladány—

Déaványa-i; 8. Békésosaba—Szegedi és 9. Nagyszalonta—Arad-i vonalak.

Az állomásra közvetlenül befutó vasútvonal ugyancsak 7 van, de ide kell számítani a részben egyvonalon befutó Székelyhid—Szilágyosomlyó-i és Nagyszalonta—Arad-i vonalakat is.

Ezek közül országos jelentőség dolgában a Püspökladány—Budapest-i és a Kolozsvár-i vonal a legfontosabb, mert összekötővonalat képez az ország szíve a nagyalföld és Erdély között. Százados vonal ez, ha nyomvonalon Várad és az ország szíve között nem is vezetett mindig jelenlegi irányban. A Körös és Berettyó árvizei, a Tisza szabályozatlansága miatt itt állandó jellegű út keletkezésére, az elmúlt időkben főleg műszaki felkészültség hiánya miatt gondolni sem lehetett.

Várad megközelítése ebben az időben észak, de még inkább délnyugat irányból történt.

Fontosságban második helyen álló közlekedési út a délnyugati, Nagyszalonta, Békésosaba és ezen keresztül Szeged, a Délvidék és a Dunántúl, valamint a Nagyszalonta—Arad-i szárny.

Az előbbi szintén történelmi jelentőségű, mert már az Árpád-házi királyok, de főleg az Anjou-ház idejében keletkezett olasz kapcsolatok kiépítésének útja. A másik az Alduna vidékével teremt kapcsolatot.

A magyar vasutak építésének idejében uralkodó centralizáció politika,

csak a főváros felé vezető vasutvonalak kiépítését szorgalmazta, mely ugyan elégséges volt arra, hogy az ország fővárosává lett Budapestet világvárosá tegye, de sok vidéki várostól vonta el az időhöz mérten szabott nagyobb fejlődési lehetőséget.

Igy feltétlenül hiba volt, hogy meg nem alkották az alföldi peremvárosokat összekötő körvasutat, mert az ezek közötti közvetlen kapcsolat, termékeiknek kicserélése, mely a vasutak megépítése előtti időkben igen élénk volt, azóta erősen lecsökkent és jelenleg is csak nagy kerülővel bonyolítható le.

Tudott dolog, hogy a közép- és újkorban a Felvidéknek Erdellyel jelentős kapcsolata volt, amit ez a vasutépítés nem vett figyelembe. Nagyváradról például a Tátrába jutni nehezebb feladat volt, mint Bécsbe. Ennek a kapcsolatnak a kiépítése azonban a legújabb időkben már folyamathá tétetett, mert a debrecen—füzesabonyi vasutvonalnak főforgalmi úttá való kiépítése már megindult és a nagyvárad—debreceni vonalon való meghosszabbításával tudomásom szerint az illetékesek foglalkoznak is.

A többi vonalak közül jelentőség dolgában a Székelyhid—Szatmár felé vezető érmelléki vonal fontos, mely a partiumot ezelve keresztül, az északkeleti orezágrészt köti össze Váradal.

(Folyt. köv.)

„A BOLSEVISTÁK, BENES ÉS MI”

Ez a címe annak a könyvnek, amelyről Prága életének nagy eseményében ma mindenki beszél. A könyv szerzője Vladimír Krychtalek, a legelső cseh újságírók egyike, a Beneshez egykor közelálló „Lidove Noviny”, majd az agrárpárti „Venkov” hajdani külpolitikai szerkesztője, akinek így a dolog természete szerint kitűnő kapcsolatai voltak a csehszlovák kormánykörök felé, beavatták terveikbe, utaztatták, ami által sok függöny mögötti játéknak lett szemtanúja.

Krychtalek hosszabb időt töltött Moszkvában is, ahova Benesék azzal az utasítással küldték hogy újságírói munkájával és személyesen is dolgozzon azért, hogy Csehszlovákia és a Szovjet között minél szorosabb kapcsolat szövdjék. Itt szerzett tapasztalatait írja le most a fent említett könyvben, rámutatva a csehszlovák külpolitika szörnyű baklövéseire, amelyekre ő már akkor rádobott, de egészen hiába hívta fel azokra az illetékes kormánykörök figyelmét.

Oláh György kitűnő folyóirata, az „Egyedül vagyunk” legfrissebb számában több részletet közöl Krychtalek könyvéből, amelyek közül különösen azok érdekesek ma, évek távlatából, amelyek Benes 1935-ös moszkvai útjáról és az azt követő elnökválasztásáról, majd az 1938-as és 1939-es drámai eseményekről szólnak. Ime néhány részlet a cseh újságíró rendkívül érdekes könyvéből.

Benesné és Vorosilov úr

— 1935 tavaszán jött Benes Moszkvába, hogy aláírja a Szovjettel a szövetségi paktumot. Látogatását a legapróbb részletekig kidolgozták Moszkvában. Moszkvai látogatásának fénypontja Sztalinnal való tárgyalása volt. Litvinov is jelen volt a beszélgetésnél. Ő mondta nekem ezzel a látogatással kapcsolatban: Az önök minisztere, mondott el később Umansky nekem egyet-mást, sokkal jobb benyomást keltett itt, mint Eden és Laval. Laval öreg róka, mindenképp hasznát akar húzni. Ami pedig Edent illeti, semmit se lehetett megbeszélni vele, mert mindig arra hivatkozott, hogy nincs elegendő felhatalmazása a tárgyalásra. Személyileg Eden is igen jól tetszett Sztalinnak és a szovjet politikusoknak.

— Benes moszkvai útjának volt egy „kedves” epizódja is. Benesnél tartott felesége, Hanna asszony, akiről közismert egyébként, milyen befolyása volt urára. Hanna asszony előre kikötötte, hogy a moszkvai csehszlovák követség vacsoráján Vorosilov marsall mellett akar ülni. Természetes, hogy Vorosilov mellé ült, bár ez eleinte szabadkozott, nem akart megjelenni a banketten. Néhány nappal azelőtt halt meg ugyanis jobarátyja, a török követ, akit Vorosilov Bugyennivel együtt agyonlőtt... Hogyan vették rá végül is Vorosilovot a részvételre, rábeszéléssel, vagy fenyegetéssel-e, mellékes, fontos, hogy eleget kellett tennie Hanna asszony eszéltének... Az Archandelszk-várban lévő állami múzeum megtekintésénél platinagyűrűt ajándékoztak Benesné asszonynak, gyémánt volt benne. Közvetlenül Benes látogatása előtt egy másik államférfi járt Prágában, aki lányát

is magával hozta. Ez is egy gyémántkőves platinagyűrűt kapott. Hanna asszony gyűrűjének pontos mását. Mídon ez az államférfi lányával együtt visszatért hazájába, eladták a gyűrűt s árát a Vöröskeresztnek juttatták. 1.200.000 koronányi összeg volt. Benesné asszony azonban megtartotta magának a gyűrűt...

Sztalin csinált elnököt Benesből

— Benes nagyon elégedett volt moszkvai látogatásával. Megígérte, hogy Csehszlovákia nem Franciaország, hanem Moszkva szerint irányítja politikáját. Moszkvában viszont megígérték neki, hogy köztársasági elnökké választását támogatják. Emlékeztet, hogy Masaryk akkoriban már súlyos beteg volt, a helyzetet azonban titokban tartották. Benes moszkvai útja után azonnal hozzáfogtak lemondásának előkészítéséhez. Benes magára vállalta, hogy beszél Masarykkal, lemondatja azzal, hogy őt, Benest ajánlja utódjául. Ami a lemondást illeti, Masaryk gondolkodási időt kért. A másik dolog azonban elutasította. Akkor először jelentette ki Benes, hogy az ő megválasztását „függ az állam biztonsága”, az Oroszországgal kötött paktum ugyanis lehetőséget ad Moszkvának arra, hogy segítsen, vagy ne. Moszkvában pedig csak Benesben bíznak s csak akkor segítenek, ha Benes lesz az elnök. Ugyanerről tárgyalt Benes Hodzsával a választás előestéjén s ezt más politikusokkal is közölte. A Szovjet követe, Alexandrovsky Benes állításait teljes mértékben megerősítette úgy Masaryknak, mint Hodzsának. Masaryk, gondolván, hogy az állam létét

biztosítja, lemondott és Benes ajánlotta utódjául.

Pedig Ostrovsky, a Szovjet akkori romániai követe már akkor így magyarázta a Szovjet által vállalt kötelezettségeket Krichtaleknek: „Ha a Szovjetet megtámadják, Franciaország és a csehek segítségére jönnek. Ha Franciaországot és a cseheknek támadják meg, várni fognak. Kitér a nagyhatalmak háborúja s mi lenyeljük végül a győzött és a legyőzöttet is.”

Mikor Krichtalek egy alkalommal Benesnek elismételte Ostrovsky szavait, orrhangon, mint általában beszélni szokott, ezt válaszolta neki: „S én biztosítottam önt, hogy ha Franciaország nem is teljesítené kötelezettségét. Moszkva akkor is segítségünkre jönne. — Megkérdeztem, miért? — Azért — felelte, — mert Moszkvában tudják, hogy aki Prágában van, Közép-Európában van. Moszkvának fontos érdeke Prága. Nemrégiben megkérdeztem Litvinovtól, hogy Moszkva nem fordítja-e figyelmét Ázsia felé s nem hanyagolja-e el európai érdekeit. Azt válaszolta, hogy Oroszországnak, mint nagyhatalomnak, meg kell vetnie lábát Közép-Európában. Erre én ezt feleltem neki: Vous y êtes, quand vous êtes à Prague. — De elnök úr, vettem ellen, mégis csak nem egy normális államról van szó. Itt van a bolsevizmus, mi legyen ezzel? — Láthatóan lehangolódott:

— Ezzel is számolunk — mondotta és otthagytam.

Benes szövetségesei

1938 júniusában két francia képviselő járt Prágában: Coquillaud és Clarmont Tomere. Szereplésükről kevesen tudnak. Krichtaleknek így ismertették:

„Megmondjuk hát, a francia kormány feje, Daladier úr azzal bízott meg minket (megbízatusunkról a francia kö-

Általánosságban elfogadta a képviselőház a közélet tisztaságát és törvényességét biztosító törvényjavaslatot

Budapestről jelentik: A képviselőház csütörtöki ülésén a vezérszónokok után Szobó Zoltán (MÉP) és Nagy László (Imrédysta) szólaltak fel. Mindketten elfogadták a javaslatot. Az elnök azután a vitát bezárta és Radocsay László igazságügyminiszter válaszolt az elhangzott felszólalásokra. Hangsúlyozta, hogy nem arról van szó, hogy a köztisztviselőket akarnák a javaslatlalt vegzaturák alá vetni, vagy a köztisztviselők hozzáférhetetlenségében kételkednének. A javaslatnak preventív jellege van. Nem szabad megfélemlkezni arról, hogy háborúban élünk és ennek minden vonalon le kell vonni a konzekvenciáit. A háborús idők alatt a moralitási bizonyos veszélyeknek van kitéve. Ennek megelőzésére minden szükséges intézkedést meg kell tenni. A kormány ép úgy meg van győződve a magyar köztisztviselői kar hazafias, áldozatos tulajdonságairól, mint a közvélemény és a Ház minden tagja. A javaslat célja az is másrésztől, hogy ezt a nagyon érdemes magyar köztisztviselői kart is megóvják olyan gyanúsításoktól, melyekre okot nem is szolgáltatnak. A miniszter javaslatára elfogadták Közi-Horváth József

javaslatát, hogy a Ház utasítsa a kormányt olyan törvényes intézkedés előkészítésére, amely megtiltja, hogy nyugalomba menő közalkalmazottak olyan vállalatnál vállalhassanak állást, amely korábban ügyeleti hatáskörükbe tartozott. A miniszter válasza után a javaslatot általánosságban elfogadták. A Ház legközelebbi ülését pénteken délelőtt tartja.

Kállay miniszterelnök távozása az Országos Üntöző hivatal éléről

Budapestről jelentik: Magyarország Főméltóságú Kormányzója a következő legfelsőbb kéziratot kegyeskedett kibocsátani:

Kedves dr Kállay! Előterjesztésére a m. kir. Országos Üntözőhivatal elnöki állásától saját kérelmére felmentem és ebben a tisztiségében kifejtett és a magyar mezőgazdaság fejlesztése szempontjából rendkívül fontos és sikeres működéséért Önnek teljes elismerésemet fejezem ki. Horthy sk. Kállay sk.

Elsőáldozási

emlékképek,

két színben, csinos, izléses kivitelben, kapható kiadóhivatalunknál.

A nagyobb méretűek (18×27 cm.) ára 15 fillér, a kisebbméretűek (14×23 cm.) ára 10 fillér.

Ajtatosság a gyermekek első szentáldozására 12 f.

BRAZAY: Előkészítés az első szentáldozásra 24 f.

Megrendelhető a „Magyar Lapok” kiadóhivatalánál.

társaság elnöke és a vezérkar is tud), hogy mondjuk meg Benes és Hodzsának, hogy ha most összeütközésre kerülne sor Németország és Csehszlovákia között, Franciaország nem segíthet önöknek. Mindkét úrnak, Benesnek és Hodzsának is megtettük ezt a kijelentést.” Benes hát tudta, hogy Franciaország nem segíthet. Mégis, kibén bízott? Csak a Komintern segítségére számíthatott.

A végzetes napon éjjel felkeltették Benesét, kihúzták az ágyból s az angol és a francia követ felolvasta neki a müncheni döntés határozatát s csatlóta Franciaország és Anglia ultimátumát. Benes minisztertanácsot hívott össze. Syrový generális Beneshez fordult: „Lelkiismeretére és felelősségére, elnök úr, biztosíthat nekem legalább egy szövetségest?” Benes frázissal felelt: „Egész természetesen, Franciaország mégis csak segít, ha kitér a háború. Angliának is be kell majd lépnie. S itt van Maszkva.”

Syrový félbeszakította:

„Elnök úr, biztosít egyetlen szövetségest legalább, igen, vagy nem?”

Benes, sokára rá, sápadtan válaszolt: „Nem.”

„Akkor hát, feleli Syrový, én nem viszem vágóhídra a mi fiainkat.”

Benes felhívta Moszkvát. Sztalinnal akart beszélni. Meg akarta tudni, számíthat-e Moszkva segítségére, ha a Szovjet kötelékébe tartozó kommunista államnak nyilvánítja Csehszlovákiát. Sztalin helyett azonban Litvinov ment a telefonhoz. Litvinov közölte, hogy Moszkvának nem érdeke ez a megoldás. Varsóban kihallgatták a beszélgetést és lemeze vették. A lemezt később hamutatták Párizsban és Varsóban ezzel valamivel szorosabbak lettek francia kapcsolatai. Benes utolsó terve is meg hiúsult tehát.

Hozzá tartozik még a történethez egy epizód a müncheni konferenciáról, amelyet ugyanezek Krichtalek könyvében olvassunk.

Anglia megbízottja, Chamberlain, a csehszlovák követ, Mastny arcába ásitott, mikor az a döntés részletei iránt érdeklődött. A titkárhoz, Wilsonhoz utasította. A szálló halljában jelenlévő németek felszólították Wilsont, hogy közölje a csehekkel a döntés részleteit. Wilson válasza ez volt: „Uraim, holmi csehek miatt nem zavarjuk meg most a szorakozásunkat.”

Benes pedig néhány nap múlva hét súlyosan megrakott kofferrel elindult Amerikára felé.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapok-at.

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ

Selényi Vilmos irodaligazgató az Országzászló ügyeinek új intézője

A Nemzeti Munkaközpont felhívja a munkanélküli bőripari munkásokat, hogy jelentkezzenek a központi irodában.

A Nagyváradi Országzászló Bizottság (Városháza, I. em. 6. s.) a következő értesítést adta ki:

Nagyvárad thj. város polgármestere 12.148—1942. szám alatt folyó év április hó 19-én hozott határozatával Dr. Farkas István árvaszéki ülnök urat saját kérelmére az Országzászló körüli teendők alól felmenteni és egyben Selényi Vilmos városi irodaligazgatót e teendők továbbvégzésével megbízni méltóztatott.

Erről szíves tudomásul-vétel végett fiztetéssel azzal értesitem, hogy a jövőben az Országzászlóval kapcsolatos ügyekben közvetlenül hozzám (Városháza, I. em. 6. sz. szoba) szíveskedjenek fordulni.

Egyben tudomásul-vétel és megfélelő intézkedés végett a Szent László-héttel kapcsolatos Országzászló előtti tisztviselési szolgáltatás beosztását közlöm:

1. 1942. május hó 3-án fél 9-től 2-ig a Nagyváradi MÁV Vasutas őrszakasza.
2. 1942. május hó 4-én fél 9-től 2-ig: Szent László gimnázium őrszakasza.
3. 1942. május hó 5-én fél 9-től 2-ig: Baross Gábor kereskedelmi középiskola őrszakasza.
4. 1942. május hó 6-án fél 9-től 2-ig: Nagyváradi Leventék őrszakasza.
5. 1942. május hó 7-én fél 9-től 2-ig: Nagyváradi Tűzharcos Szövetség.
6. 1942. május hó 8-án fél 9-től 2-ig: Nagyváradi Leventék őrszakasza.
7. 1942. május hó 9-én fél 9-től 2-ig: Nagyváradi Tűzharcos Szövetség.
8. 1942. május hó 10-én fél 9-től 2-ig: Nagyváradi m. kir. postaaltisztek őrszakasza.

Tisztelettel kérem, hogy a további előírások átvétele végett az őrségeket a jelzett idő előtt 1/4 órával a Városháza előcsarnokában való jelentkezésre utasítani szíveskedjék.

Nem kell külön hangsúlyoznom, azonban mégis kérem, hogy az őrségeket az őrszolgálat pontos és ünnepélyesség komolyságának megfelelő tartására utasítani szíveskedjék.

A további őrszolgálati beosztásra vonatkozó értesítést az érdekeltek május hó 10-ig kézhez kapják.

Nagyvárad, 1942. évi április hó 29.
Hazafias üdvözléssel:
Selényi Vilmos
ügyvezető-irodaligazgató

A Nemzeti Munkaközpont egységes csoportban vonul fel a Szentjobb fogadására

Nagyvárad munkássága méltóképpen akar bekapcsolódni a május 3-án kezdődő Szent László ünnepség keretébe. Ezt a napot az idén a nemzeti Munka ünnepévé is avatjuk.

Vasárnap reggel minden gyár munkássága a rendes időben a gyárban megjelenik. A gyárból zászlókkal és táblákkal a Munkásonthonba megyünk, ahonnan fél 9 órakor a Nemzeti Munkaközpont elnökségének vezetésével a Szent László-térre vonulunk a részünkre kijelölt helyre.

Kérünk minden öntudatos magyar dolgozót, hogy a felhívásunkat felelősen hajtsák végre. „Beesülettel” Nemzeti Munkaközpont titkársága.

Szent László-heti és Szent Jobb országjárási alkalmi bélyegzők használata a nagyváradi postákon

A m. kir. posta vezérigazgatósága a nagyváradi Szent László-hét, valamint a Szent Jobb országjárása alkalmából alkalmi keletbélyegzőket küldött a Nagyváradi 1. (Füpost) és Nagyváradi 2. (Pályaudvari posta) hivatalok használatára. Mind a két helyen két alkalmi bélyegző lesz. Az egyik a Szent László-héttel kapcsolatban, ezzel május 3. és 9-ike között fogunk lebélyegezni, a másik, amelyiket a Szent Jobb országjárása alkalmából használnak, mindössze egyetlen napig, május 3-án lesz Nagyváradon.

Tekintettel a nagy érdeklődésre, a nagyváradi NEMZETI könyvkereskedés (Rákóczi-út 11.) külön engedély alapján kétféle alakú nemzetiszínű kelettel ellátott emléklapot adott ki. Az emléklapon felül dombornyomással Szent László címere és szenttéavatásának és az idej évfordulónak évszáma

látható. Ezek az emléklapok arra a célra szolgálnak, hogy a m. kir. posta rendes érvényben lévő bélyeggyel felragasztott bármilyen címletű bélyegkeket az említett postahivatalok külön ez alkalomra felállított munkahelyein az emlékbélyegzővel díjtalanul bélyegzik felül. A bélyegke felragasztására szolgáló és a NEMZETI Könyvkereskedés által forgalomba hozott emléklapok 10 és 20 filléres árért a NEMZETI Könyvkereskedésben, a Rákóczi-útj dohánytösdékben, valamint vasárnap a két postahivatal előtt és a Székesegyház udvarán kaphatók. A NEMZETI könyvkereskedés, azoktól, akik nem ohajtanak a tömegben tolongani, megbízásuként elvállalja, hogy az emléklapokat a kívánt hivatalnál a kívánt bélyegzővel felülbélyegezteti díjtalanul.

A Szent László Hét ünnepségeinek pontos és részletes sorrendje

Május 9. Szombat. — A m. kir. 25-ik honvéd gyalogezred zászlójának avató ünnepélye József királyi herceg Ofensége és Augustza királyi hercegasszony Ofensége jelenlétében a Szent László-téren

Fogadás.

Szentkereszt-hegyi Kratochvil Károly ny. á. altábornagy, a volt 4-es honvédek bajtársi szövetsége elnökének zászló átadó beszéde.

Dr. Soós István Nagyváradi város polgármesterének zászló átadó beszéde.

A zászló átvétele.

A zászló feldiszipítése a zászlóanyaga. Nagyváradi város, Bihar vármegye és a volt 4-es bajtársi szövetség zászló szalagjával.

Templomba hívó.

Róm. kat. lelkész zászlóavató beszéde.

Protestáns lelkész zászlóavató beszéde.

Hiszkegy. Imához.

Zászlószegek beverése.

Fővetés. Himnusz.

Csapattest parancsnok a zászlót megköszöni, majd a csapathoz beszédet intéz.

Eskütétel.

Parancs kikérése.

Díszmenet.

Délután 2 óra

Ebéd az Újságró Otthonban, vagy a 25. gyalogezred tisztietkezőjében.

Délután 5 óra

A Bihar megyei és Nagyváradi Régészeti és Történelmi Egylet múzeumában József királyi herceg Ofensége által Nagyváradi városának adományozott Bihar: „Zsigmond király Szent László sírjánál fogadja II. Ulászló lengyel királyt” című festmény ünnepélyes átvétele.

Este 8.30 óra

MAGYAR DALOS EST a református kulturális hangversenytermében. (Teleki-u.). Rendezi: Nagyváradi thj. város Iskolánkülvüli Népművelési Bizottsága.

Műsor:

1. Erkel Ferenc: Himnusz. Éneklük

a férfikarok. (Összkar).

2. A felszabadult magyar dal. Beszéd. tartja: Kortsmáros László országgyűlési képviselő.

3. Fohász Szent László királyhoz Zsadányi Nagy Árpád verse és Vidor József zenéje. Éneklük a férfikarok. (Összkar.)

4. András Ede: Népdalok. (Férfikar.) Éneklük a Váradvelencei római kat. énekkar. Vezényel: Walner László karnagy.

4. Petőfi dalok. Soós András átirata. Éneklük az Építő Munkások Dalkara. Vezényel: Soós András karnagy.

6. Révfy Géza: Magyar nóták.

a) Falu végén van egy kis ház...

b) Kicsi asszony.

c) Van neki, van neki, van...

Éneklük a Máv. Turul Dal-, Zene- és Kultúregyesület férfikara. Vezényel: Kovács Győző karnagy.

7. Zasskovszky Endre: A honfi imája. Ének a Bach-korszak idejéből. Éneklük az Újvárosi Ref. Férfikar. Vezényel Péter Károly karnagy.

8. Kodály Zoltán: Kit kéne elvenni. Éneklük a Ref. Kör Dalkara. Vezényel: Réczy Ernő karnagy.

9. Dely Szabó Géza: Eredeti magyar népdalok:

a) Kondorosi szép csárdásné...

b) Szegény asszony fia vagyok...

c) Kisdoboz kerekérdő...

d) Tíz liter ó...

e) Ha bemegyek a baracsi csárdába... Éneklük a Guterberg Dalkör. Vezényel: Kovács Győző karnagy.

Öt gyöngyszem az ősi magyar népdalkincséből:

a) Az, hol én elmegyek... Kodály Zoltán gyűjtése (Csik megye).

b) Szegény asszony fia vagyok... Bartók Béla gyűjtése (Felsőmagyarország).

c) Bolthajtásos az én szobám... Kodály Zoltán gyűjtése.

d) Jánoshidi vásártéren... Bartók Béla gyűjtése (Szolnok megye).

e) Lassan kocsis... Péczely Attila gyűjtése (Hódmezővásárhely).

Egyszólamu férfikar, éneklük a Nagyváradi Magyar Dalkör. Vezényel András Ede karnagy.

11. Halmos László: Erdélyi siralom Szent Lászlóhoz. Vegyeskar. Éneklük a Róm. kat. Legényegylet Liszt Ferenc Énekkara. Vezényel Majoros Endre karnagy.

12. Balázs-nóták. Soós András vegyeskari átirata. Éneklük a Sztáray Mihály Ref. Vegyeskar. Vezényel Soós András karnagy.

13. Ákom Lajos: Magyar szerenád. (Vegyeskar). Éneklük a Kálvin Énekkar. Vezényel: Kiss Béla karnagy.

14. Bárdos Lajos: Hét kurta kórus. Ennek a kislánynak. Varga Zsuzsa bő szoknyája. Juhászkytúk ugatnak. Lesett a hó. Hull a szilva a fáról, Szélről legeljetelek. Nincsen kenyér, nincsen só. Éneklük a Nagyváradi Tanítók Isten Orgonája Kórusa. Vezényel András Ede karnagy.

15. Fohász Szent László királyhoz. Zsadányi Nagy Árpád verse és Vidor József zenéje. Éneklük a vegyeskarok. (Összkar.)

16. Szabados Béla: Hiszkegy. Éneklük a vegyeskarok. (Összkar.)

Belépőjegyek: 1.50, 1 pengő, 50 fillér, előre válthatók a népművelési titkári hivatalban (Szilágyi Dezső-utca 26.) és este a pénztárnál.

Színház

Délután 4 óra

Hajduk hadnagya. Rajna-Czobor nagy operettje.

Este 8.30 óra

Cigánybáró. Diszeloadás. József kir. herceg és Augustza kir. hercegnő tiszteletére.

Sportesemények

Dél előtt 9—1 óra

A Múzeum-kerti tenispályán a teniszeremény folytatása.

Versenyszámok: Négyes női és négyes férfi csapatverseny, női egyes, férfi egyes, vegyes-páros, női páros, férfi-páros.

Résztevők: Miskolc, Diósgyőr, Kassa, Debrecen, Nyiregyháza, Kolozsvár és nagyváradi játékosai.

Belépőjegyek: I. ülőhely 1.50, II. ülőhely 1 pengő és állóhely 50 fillér.

Szent László király és a Tisza völgye

Nagyvárad Iskolánkülvüli Népművelési Bizottsága 1942. évi május hó 2-án délután 4 órakor a Mikszáth Kálmán-utcai I. sz. állami népiskolában vetített-képes, műsorral tarkított ismeretterjesztő előadást rendez, melyre városunk keresztény társadalmát tisztelettel meghívja. Bemutatásra kerül: Szent László király és a Tisza völgye. Előadók: Stachó Katalin és Engi Sándor áll. tanítók. A vetítést magyarázó felolvasás kíséri.

Ház- és üzlettulajdonosok figyelmébe!

Csak egyszer költ, ha nemzeti színű zászlóját szintartó anyagból

MOKOS

kelmefestőnél vásárolja. Nagyváradi, Gr. Csákv István utca 15.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postalakárképzéskénti csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Háromnapos tanári továbbképző tanfolyam Budapesten. (MTI) A fülöpi magyar tehetségek felkarolásával kapcsolatos versenyvizsgálatok módszerének elsajátítására a kultusz-kormány háromnapos tanári továbbképző tanfolyamot rendez. A tanfolyamra az ország 72 gimnáziumából 152 tanár vesz részt. Dr. Hóman Bálint kultuszminiszter csütörtökön nyitotta meg a tanfolyamot.

NEM VEZETIK BE KANADÁBAN AZ ÁLTALÁNOS VÉDKÖTELEZETTSÉGET. Zúriából jelentik (Bud. Tud.): Kanadában a népszavazás ellenére nem vezetik be az általános védkötelezettséget.

A BIHARMEGYEI Orvos, Gyógy-szerész és Természettudományi Egylet folyó hó 2-án délután 6 órakor a Bábaképezde tanteremben tisztújító és választmányi közgyűlést tart. Kéri a tagok lehetőleg teljes számú megjelenését a Vezetőség.

UJSÁGÍRÓ TANSZÉK A BERNI EGYETEM JOGI KARÁN. Bernből jelentik (MTI): A berni egyetem jogi karán a közeljövőben ujságíró tanszékét állítanak fel.

RENDELET A BELVIZBORITOTTÁ TERÜLETEK FOLDADÓMENTESSÉGERŐL. Budapestről jelentik: (MTI) A pénzügyminiszter utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy az 1942. évre előírt földadókat és járulékokat meghatározott kulcsok szerint töröljék az olyan területek után, amelyeket belvizek a múlt és jelen esztendőben elborítottak.

Nemzeti Munkarend alakult Franciaországban. Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Franciaországban megalkult a Nemzeti Munkarend. Az új rendi alakulat célja kitüntetésben részesíteni az értékes, hivatásukat és nemzetüket odaadással szolgáló személyeket.

Új kerékpárok
 részletre is. Javítások olcsón

JAKAB műszerésznél
 Kossuth-u. 5 Tel. 23-30.

HIRDETMEY. Nagyvárad thj. város polgármesteri hivatala, város-gazdasági ügyosztály 17375-1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Értesítem az érdekelteket, hogy a vetőmag tengeri megérkezett. A tengeri vetőmag kiosztása május hó 4-én a tűzoltólaktanyában lévő városmajorban reggel 8 órakor fog megtörténni. A vetőmag átvételekor a vetőmag ára készpénzben kifizetendő, ennél fogva megfelelő pénzüsszeget minden igénylő hozzon magával. A vetőmag ára mázsánként 30 P és a mellékköltségek. Felhívom mindazokat, akik a gazdasági ügyosztályon tengeri vetőmag igénybejelentést tettek és igénylésük fel lett véve, hogy a vetőmag átvételére fenti időpontban a helyepontosan jelenjenek meg, mert amennyiben május 4-én az igényelt vetőmagot át nem vennék, úgy azt a mennyiséget a később jelentkezett igénylők között fogom kiosztani. Nagyvárad, 1942. április 30. *Klemens Részó s. k.*, gazdasági tanácsnok.

MACÁNTÁVIRAT FELADÁS A TÁBORI POSTÁK CIMÉRE. A MTL. jelenti: A posta vezérigazgatósága közli: A tábori posták címére magántáviratot csak születésre, vagy halálesetre vonatkozó közlemény esetében lehet feladni.

KÖZLEMÉNY. A Szent László ünnepekre a Baross Szövetség is kivonul tagjaival zászlók alatt. Ezúton értesítjük tagjainakat, hogy folyó hó 3-án, vasárnap reggel háromnegyed 8 órára mindenki ott legyen a Baross Szövetség székházában, Rákóczi-ut 12. III. em. 18. Apolló-épület.) Felkérjük a Baross Női Tábor tagjait is, akár rendelkeznek magyaros ruhával, akár nem, szintén velünk vonuljanak fel.

Hogy megismerjük Délvidékét s főleg annak iparát, vegyen **Horváth-nál** flortalpu délvidéki selyemharisnyát
Horváth Károly
 Nagyvárad, Hlatky Endre-utca 8 sz.

Hirdetés. Nagyvárad és Vidéke Ipartestülete felkéri mindazon iparosok hozzátartozóit, akik hadba vagy atképzésre vonultak, jelentkezzenek az Ipartestületnél Mezey Mihály-utca 4. szám alatt, hogy az üzlet zavartalan vezetése biztosítható legyen. Ipartestület Elnöksége.

Korona Filmszínházban
 Pénteken utoljára: **Dr. Kovács István.**
 Szombattól **Kár volt hazudni** és **Karády Katalin**
 rövid filmje:
Tábori levelezőlap.

ROBBANÁS EGY LONDONI HADI-ÜZEMBEN. Amsterdamból jelenti a Német Távirati Iroda (MTI): A Reuter iroda londoni jelentése szerint csütörtökön egy hadiüzemben robbanás történt, melynek során 5 asszony és 2 férfi életét veszítette.

SZTRANYAVSZKY SÁNDOR HALÁLA. Dr. Sztranyavszky Sándor m. kir. titkos tanácsos, nyugalmazott földművelésügyi miniszter, a képviselőház volt elnöke csütörtökön délután fél 3 órakor hosszas szenvedés után, 60-ik életévben Nógrádmarecáliban elhunyt. Temetése szombattól délután 4 órakor lesz Nógrádmarecáliban, az evangélikus egyház szertartása szerint.

A BAROSS SZÖVETSÉG Nagyvárad és Vidéke szervezete a budapesti Központtól kapott határozott utasítás szerint tagjai között nem tűr meg zsidóbújtatókat és elvárja a követeli minden tagjától, hogy a zsidó alkalmazottakat is elbocsássák. Nem lehet Baross-tag az sem, aki nem segít a hatóságoknak néhez munkájában, úgy a közellátásban, mint az anyagelosztásban: megköveteljük tagjainktól, hogy igazságosan osszák el, ha kevés van is. Megköveteljük tagjainktól továbbá azt is, hogy a hadbavonult katonák hozzátartozóinak mindenben a segítségére legyenek. És elvárjuk a keresztény társadalomtól azt, hogy a haza érdekében kifejtett állítási munkánkban segítségünkre legyenek, különösen felkérjük a keresztény háztulajdonosokat a főútvonalakon, hogy a házukban lévő zsidó kereskedőbérőknél már most május 1-ével mondjanak fel, mivel a keresztény fiatalág önállósítási alaphoz a kormány részéről támogatva van, de nem tudnak üzlethelyiséghez jutni. Nagy János ügyvezető elnök.

MEGNYILT SZENT LÁSZLÓ

PÜSPÖK FÜRDŐ

Női és férfi fürdő, egy- és kétszemélyes kádfürdők, iszapfürdő, forró iszappakolások. — Szállodák, éttermek a nagyközönség rendelkezésére állanak. — Éttermeinkben magyar, francia, diétás étkezés szolgálja a közönség igényeit étlap szerint, vagy pénzió rendszerben.

Igazgatóság.

Erdély egyetlen hullámfürdője!

NEMESI ELÖNÉV. Borneimiszta Béla az EMKE kávéház és szálloda tulajdonosának és tának a Beügyminiszter engedélyezte a kecskeméti ősi magyar nemesi előnév viselését.

ERDÉLYI KÖZLEKEDÉSI ÜGYELNEK FEJLESZTÉSE A GAZDASÁGI TANÁCS ELŐTT. Kolozsvárról jelentik (MTI): Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács Erdély közlekedési ügyeinek fejlesztésével foglalkozott. Javasolta a tanács a menetrend módosítását, valamint új vonatpárok beállítását Budapest és Kolozsvár között.

A NAGYVÁRADI ARPÁD LŐVÉSZEGYLET értesíti tagjait, hogy a Zöld-vendéglő felavatásával kapcsolatban folyó hó 2-ára tervezett tábor-tűz a rossz időjárás miatt bizonytalan időre elmarad.

A nagyváradai Hegyközség

1942 május 16-án d. u. 6 órakor, határozatképtelenség esetén pedig másnap május 17-én d. e. 11 órakor rendes közgyűlést tart a város háza közgyűlési termében.

Tárgysorozat: 1. Évi jelentés. 2. Az 1941 évi zárszámadás tárgyalása, felmentések megadása. 3. 1942 évi költségeloirányzat tárgyalása. 4. Választmányi tagok választása a megüresedett helyekre. 5. Az 1942 évi működési tervezet ismertetése.

Felkérem a szőlő- és gyümölcsösbirtokosokat, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek.

A zárszámadás és költségeloirányzat a hegybírói hivatalban (Széchenyi-tér 7. sz.) május 1-től kezdve 15 napig közzszemlére van kitéve.

Nagyvárad, 1942 április 30.

BARTSCH SÁNDOR sk.
 hegyközségi elnök.

Szent Lászlóról tartott népművelő előadást a Munkaközpont Szabadidő-szervezete

Nagyvárad. Saját tud. A Szent László hét jegyében tartotta meg tegnap este népművelő előadását a Nemzeti Munkaközpont Szabadidő szervezete. Az előadást az Építőipari Munkások Dal-köre nyitotta meg a Himnusszal és egy Szent Lászlóról szóló énekkal, Soós András vezénylete mellett. Utána Tár-ray Barnabás, a Szent László gimnázium tanára tartotta meg mindvégig érdekes és lebilincselő előadását „Nagyvárad és Szent László jubileuma” címmel, végigvezetve a hallgatóságot Nagyvárad történelméről Szent László király uralkodásától kezdve napjainkig. Előadását a műsoros est közönsége, mely az őszi, esős idő ellenére is nagyszámban jelent meg, nagy figyelemmel hallgatta és hosszantartó tapsal honorálta. Engi Sándor, államj elemi iskolai igazgató a népművelési bizottság keretében a Tisza völgyéről tartott színes, eleven, vetített képekkel kísért előadást. A színvonalas műsort szavaltatok és énekszámok egészítették ki.

FIGYELEM

Vágja ki ezen szelvényt melyet 6 pengőn felüli vásárlásnál 50 fillér készpénzfizetesként fogadja el
Horváth Károly

Nagyvárad, Hlatky Endre-utca 8 sz.
 (v. Zöldfa-u.) Érvényes a májnaptól a Szent László hét végéig.

nyáján készek vagyunk feláldozni Anyánk megszentelt fájdalomában fogant legnagyobb ajándékát is: Életünket! Ez a tavasz az Anyák tavasza. Az Anyáké, akiknek fiai, testvéreink, apáink, messze keleten ropant nekifeszüléssel készítik elő az új tavaszt, az új életet. Anyáink tavasza ez, akiknek a mi fájdalomunk kétszeres fájdalom, örömünk kétszeres öröm. A május 3-i Anyák napján érezze meg minden Édesanya gyermeki szeretetünk melegségét. Bármilyen csekélyke ajándékkal kedveskedjünk Anyáinknak ezen a napon, parányi jelölő örök hálánknak önfeláldozó életük előtt. Adassék hála, szeretet, tisztelet és békeesség minden Anyának, most és mindenkoron.

SZÍNHÁZ

Charley nénye

**Tompa Béla vendégszínház
a Szigligeti Színházban**

Hét évvel ezelőtt a *Charley nénye* című angol bohózatban búcsúzott Tompa Béla a nagyváradi közönségtől. Akkor olyan zsúfolt volt a színház, hogy a zenekar is pöttyüléssel volt tele. Most, hét év után ismét a *Charley nénye*-ben lépett a vendégszínház, kiváló művész a nagyváradiak elé. De úgy látszik, azóta teljesen kicserélődött a színházat látogató közönség, vagy eltűntek Tompa Béla egykori rajongói és az új nemzedék számára már nincs meg ennek a névnek a régi ragyogása. Gyéren benépesedett nézőtér előtt játszott az egykor oly népszerű bonviván. Pedig Tompa Béla keveset változott s ha mint bonviván nem is tudja úgy ellátni szerepét, mint évekkel ezelőtt, vigjátéki színészek ma is éppoly kitűnő, mint legjobb éveiben volt.

S a *Charley nénye*: vigjáték: a legmulságosabbak közül való ebben a műfajban. Tompa Béla aranyos humora, kedves közvetlensége, elevene, színes jellemző készsége és finom mérséklete nagyszerűen érvényesül benne. A közönség, amelynek soraiiban ott voltak néhányan régi tisztelői közül, szeretettel fogadta és meleg ünneplésben részesítette a lankadatlan művészi erejű, rokonszenves színészt.

A többi szereplők is igen jól megállították a helyüket a vendégszínház mellett. *Moory Lucy*, *Bartók Julia*, *Ihász Klári*, *Márky Károly*, *Bereng, Barsy* és a többiek is kitűnően kiélezték a vigjátéki helyzeteket és nagyon kellően színházi estben részeseitették a közönséget. (*)

Színházi iroda közleményei:

„Charley nénye” című bohózat, mely a tegnap esti felújításon oly hatalmas sikert aratott, ma ismét műsorra kerül Tompa Béla búcsúféltével. Ennek a három órás kacagtató bohózatnak főszereplői: Moory Lucy, Ihász Klári, Bartók Juci, Tompa Béla, Márky Géza, Barsy Béla és Berengh Béla. Rendes helyárok. Kedvezményes szelvények érvényesek.

„Bukaresti kaland” szombat délután 4 órai kezdettel *filléres helyárrakkal* van a színház műsorán. Jegyek elővételben már kaphatók.

Az *Országos Magyar Bokréta Szövetség* (a világhírű Gyöngyös Bokréta) szombat este tartja a színházban népművészeti bemutatójának próbáját. A bemutatón 10 népi csoport — „Bokréta” — vesz részt ösi népdalokkal, népi táncokkal, eredeti népi viseletben. Mérsékelt felemelt helyárok!

„János vitéz” Kacsóh—Pongrácz örökbecsű magyar dalműve vasárnap délután kivételesen 5 órai kezdettel olcsó helyárrakkal kerül színre *D. Kovács* József operaénekes vendégfelléptével (Kukorica Jancsi).

„Isván király” című színmű vasárnap este fel 9 órai kezdettel van a színház műsorán Szakács Miklós, a kolozsvári Nemzeti Színház tagjának felléptével. Sik Sándor gyönyörű szép történelmi színműve Sármassy Miklós rendezésében, kórhu ruhákban és eredeti díszletekkel kerül színre. Rendes helyárok.

„Piros bugyellár” Csepreghy Ferenc népszínműve hétfőn délután 4 órai kezdettel kerül színre olcsó helyárrakkal.

Közvetítést ad a rádió a Szent László ünnepségekről

A *Budapesti Értesítő* jelenti: A rádió a nagyváradi Szent László hét alkalmával sorozatos közvetítést ad Nagyváradról. A rádió szombat este közvetíteni fogja a Szentjobbot szállító Aranyvonat elindulását. Vasárnap 12 óra 55 percek helyszíni közvetítés lesz Nagyváradról az Aranyvonat fogadtatásáról. Május 4-én, 20 óra 30 percek ismét helyszíni közvetítést ad a rádió. Rádióriport készül a Szaecy-szobor visszahelyezéséről, majd Szent László másik városának, Székesfehérvárnak Nagyváradon megtartandó hangversenyét közvetíti a rádió 22 óra 10 percek. A rádió a közvetítési sorozat befejezésül május 7-én, délelőtt 11 órakor rádióriportban ad beszámolót a nagyváradi Gábor Aron tűzérhadapródiszkola zászlóavatásáról.

Tájékoztató a Szent László ünnepre

Nagyvárad város közönségét és a városba érkező vendégeink figyelmét a következőkre hívjuk fel: 1. Május 3-án, reggel 8 órakor a Szent László-teret a rendőrség lezárja. 2. Erre a területre csak azok léphetnek be, akiknek egyéni vagy csoportos meghívóik van. *A fehér és zöld meghívók két-két személyre érvényesek.* 3. A rendezőség a közönség azon részére, akik meghívóval nem rendelkeznek vagy csoportosan felvonulni evesülethez nem tartoznak, a Kossuth-utcaútól a Kanucinus-utcaig terjedő járda és úttestrészt tartja fenn. — erre a területre a város közönsége a Szent László-hidon (kishid) Csáky, Kossuth, Hlatky és Beöthy Ödön utcákon keresztül juthat. 4. A rendőrség a kocsi-

galmat a felvonulás útvonalán 9 órakor lezárja. 5. Kérjük a közönséget, hogy helyét legkésőbb fél 10 óráig foglalja el. Ezidő után a térre belépni nem lehet. 6. A meghívót érkezéskor kérjük kézbe tartani. 7. A mentőállomás a Szent László-téri villamos várócsarnokban, az Arany Kereszt és a Kossuth Lajos-utcai Kleopatra gyógyszerháznál lesz. Az útvonalon az összes gyógyszerháza nyitva tartanak. 8. Felkérjük a város közönségét, hogy a felvonulásnak alkalmait a szokásos zászlóútszen kívül, szőnyeggel és virággal díszítse. 9. Esős idő esetén a Szent László-téri tábori mise és ünnepi körmenet elmarad. Ebben az esetben a Szent Jobbot a Hadapródiszkolától diszkószérettel gépkocsin a székesegyházba viszik. A szentmise ott 10 órakor kezdődik. Erre a Szent László-térre kiállított meghívók érvényesek. A Szent Jobbnak a székesegyházba való elhelyezése után délután 4 óráig a Szent Jobb megtekinthető. Nagyvárad, 1942. április hó 29-én. *Rendezőbizottság.*

A Szent Jobbot kísérő diszmagyaros küldöttség tagjai

Jobbról a megye részéről: Cziffra Kálmán főispán, vitéz Nadányi János alispán, Pongrácz István biz. tag, Oszvald János főjegyző, Markovits Kálmán biz. tag.

Balról a városi polgárság részéről: Hlatky Endre főispán, Markovits Manó ny. főispán, gr. Pongrácz Vilmos a trianoni területen alakult nagyváradiak és biharmegyeiek társasága képviselője is, vitéz Szunyogh Rudolf, Buzássy Bernabás.

Férfiruhákat használ-
takat, legjobb áron
vehet, eladhat

MOLNÁR

használatra üzletében
Bémer-tér 1 (udvarban).
Hívásra házhöz jövök.

Május 5-ig lehet beváltani az ipari cukorvásárlási engedélyeket

Nagyvárad thj. város polgármestere 3398—1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom Nagyvárad thj. város közönségének az alábbiakat:

A m. kir. pénzügyminiszterium 1000—1942. P. M. sz. rendelete értelmében.

1. a vendéglátó ipari üzemek, továbbá a hatóságok, hivatalok vállalatok által fenntartott étkezdék, valamint a cukorka, csokoládé, konzerv, keksz, likörgyárosok, cukorkakészítők, cukrászok, fagyaltosok, cukrot felhasználó pékek, úgyszintén a gyümölcsfeldolgozók részére 1942. évi április hóban kiadott „Ipari cukorvásárlási engedély”-nek a 866—1941. P. M. sz. rendelet 5. paragrafus 3. bekezdésében megállapított 30 napi érvényességi időtartamra tekintet nélkül 1942. évi május hó 5-ig válthatók be. Az eddig be nem váltott „Ipari cukorvásárlási engedély”-et a kiállító hatóságoknak azonnal vissza kell küldeni.

2. Cukorból olyan termékek készítése, amelynek édesítésre vagy ipari nyersanyagként való feldolgozásra alkalmasak, mint pl. az izesítetlen vagy színezetlen fondant, szalocnu-

kor, dropsz, stb., nem tekinthető a cukor ipari feldolgozásának. Ennek következtében tehát tilos másnak átengedni, más üzemnek vagy személynek kölcsön adni, bérfeldolgozásra átadni, forgalombahozni, vagy átvenni olyan cukorból készült termékeket, amelyek édesítésre, vagy ipari nyersanyagként való feldolgozásra alkalmasak, mint pl. az izesítetlen, vagy színezetlen fondant, szalocnucukor, dropsz, stb. Tilos továbbá valamely arra jogosult ipari üzem által előállított kész édesipari terméket egy másik üzemben iparilag tovább feldolgozni.

Tilos ipari cukorból készült félkész terméket másnak átengedni, más üzemnek vagy személynek kölcsön adni, bérfeldolgozásra átadni, forgalombahozni, vagy átvenni. Minden cukorfeldolgozó üzem (iparos) a részére engedélyezett ipari cukormennyiséget köteles saját üzemében kész áruvá feldolgozni.

Minden cukorfeldolgozó üzem (iparos) a részére kiadott, de általa fel nem használt „Ipari cukorvásárlási engedély”-t az azon feltüntetett lejárat után haladéktalanul köteles a kiállító hatóságoknak visszaküldeni.

A fenti rendelkezésekbe ütköző cselekmény kihágás és 6 hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

Nagyvárad, 1942. április hó 29-én.

Dr. Soós István
polgármester.

Pénteken kezdődött meg a zsir kiosztása

Nagyvárad thj. város polgármestere 3506—1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom Nagyvárad thj. város közönségének, hogy a folyó évi május 1—15-ig szóló zsiradékjegyszelvények beváltása május hó 1-én megkezdődik.

Minden jegyszelvényre 25 dkgr. zsirt szolgáltatnak ki 3.30 pengő kgr-os egységárban, a nehézteti munkások pótlójára pedig 30 dkgr. sózott szalonnát 2.84 kgr. egységárban.

Mindenki a hozzá legközelebb eső hentesnél igyekezzék zsirjegyét beváltani, illetőleg ott, ahol hűsszükségletét is beszerezni szokta.

A tolongás felesleges, mert mindenki adagja biztosítva van.

Nagyvárad, 1942. április hó 30-án.

Dr. SOÓS, polgármester.

IPARTESTÜLETI HIREK. Az Ipartestület elnöksége értesíti mindazokat az iparosokat, akik bejelentették, hogy a Szent László ünnepség alkalmával a május 3-án, vasárnap tartandó szentmisén és körmeneten részt akarnak venni, vasárnap, azaz május 3-án reggel 8 órakor gyűlekezzenek az Ipartestület hivatalában. Pontos megjelenést kérünk. *Az Ipartestület Elnöksége.*

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Szoba-konyhás lakást keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Különféle

Bevezetett fűszerüzlet átadó. Cim a kiadóban.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK” at.

ALLAST keres, hirdessen a Magyar Lapokban.

Elveszett

Elveszett a Szent Anna-utcától Fűzes-utca, Szent János-utca, Szt László hidon át a Teleki-utcáig női krom karkötő óra. Becsületes megtalálót kérem adja le a kiadóba, jutalmat kap.

Hirdessen a Magyar Lapokban

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.